

مقدمه :

مسئله بیرون راندن فاضلاب از محیط زیست انسان از زمانی بوجود آمد که مردم به زندگی گروهی روی آوردند و زندگی اجتماعی را برگزیدند. با پیدایش شهرها و گسترش شبکه های آبرسانی، انسان برای پاکسازی و پاک نگهداری محیط زندگی خویش و بیرون راندن پسابهای بدست آمده را مفید و لازم دید. لذا همزمان با پیشرفت تکنیکهای شبکه های دفع فاضلاب نیز مورد توجه قرار گرفت بطوریکه امروز موضوع جمع آوری ، تصفیه و دفع فاضلاب برای محیطی سالم در همه جوامع ضرورت پیدا کرده است . فاضلاب ناشی از شستشو بخشی از فاضلاب خانگی است که مواد مدفوعی و یا فاضلاب مستراح در آن وجود ندارد. در روستاها این فاضلابها شامل : فاضلاب حاصل از آشپزخانه و یا شستشوی البسه و حیاط ... میباشد.

باتوجه به اینکه عامل بیماریهایی مانند حصبه ، وبا ، فلج اطفال و یرقان ، بعضی از کرمهای انگلی و... میتواند در فاضلاب حضور داشته باشند لذا دفع صحیح و بهداشتی آن در مناطق روستایی تامین کننده سلامت اهالی خواهد بود.

دفع صحیح و بهداشتی فاضلاب در مناطق روستایی تامین کننده سلامت اهالی است.

۲ روشهای دفع فاضلاب حاصل از شستشو :

الف) چاه جاذب :

منظور از چاه محفظه ای است که فاضلاب حاصل از شستشو در آن ذخیره میشود به نحوی که حشرات و سایر حیوانات به آن دسترسی نداشته باشند. جهت جلوگیری آلودگی چاه آب با فاضلاب بهتر است چاه فاضلاب در ارتفاع پایین تر از چاه آب و در فاصله ۱۵ تا ۳۰ متری حفر گردد. هر چه جنس زمین سست تر و قابل نفوذ تر باشد این فاصله زیادتر و برعکس در زمینهای سفت و محکم فاصله کمتری را میتوان انتخاب کرد. کف چاه در زمینهای یکنواخت غیر آهکی بایستی حداقل ۱/۵ تا ۳ متر بالاتر از سطح آب زیرزمینی قرار گرفته باشد. دیواره قسمت بالایی چاه باید طوقه چینی شده و قطر آن کمتر از قسمت های دیگر باشد و با مصالح بادوام پوشش داده شود.

ب) شبکه جمع آوری فاضلاب :

در صورتیکه در روستا شبکه جمع آوری فاضلاب ایجاد شده باشد با وصل کردن شبکه فاضلاب داخل منزل به آن میتوان به راحتی فاضلاب را دفع کرد. فاضلاب جمع آوری شده توسط شبکه جمع آوری فاضلاب به تصفیه خانه فاضلاب منتقل شده و پس از اینکه فرایندهای تصفیه روی آن اعمال گردید در محل مناسبی که آلودگی زیست محیطی ایجاد نکند دفع میگردد.

ج) سپتیک تانک :

در صورتیکه در روستا شبکه جمع آوری فاضلاب وجود نداشته باشد و جنس زمین طوری باشد که امکان استفاده از چاه جاذب نیز وجود نداشته باشد (مانند: بالابودن سطح آبهای زیرزمینی و...) از سپتیک تانک جهت دفع فاضلاب میتوان استفاده کرد.

سپتیک تانک یک مخزن ته نشینی غیر قابل نفوذ است که فاضلاب توسط آب از طریق یک لوله کوتاه به داخل آن ریخته میشود .

سپتیک تانک به جداسازی و تجزیه مواد جامد از فاضلاب کمک میکند . پساب سپتیک تانک معمولا به کمک چاه جاذب در زمین دفع میشود و لجن باقیمانده در مخزن هر چند وقت یک بار تخلیه میگردد.

گروه های هدف این متن آموزشی :

دهیاران

منابع استفاده شده در تهیه این متن آموزشی :

۱- بهداشت محیط (از مجموعه کتب آموزشی بهورزی) از انتشارات

وزارت بهداشت و درمان

۲- دستورالعمل های وزارت بهداشت و درمان